

Frumvarp til laga

um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002, með síðari breytingum (heimildir Fjármálaeftirlitsins til að takmarka tjón á fjármálamarkaði).

(Lagt fyrir Alþingi á 145. löggjafarþingi 2015–2016.)

1. gr.

Ákvæði til bráðabirgða VI í lögnum orðast svo:

Í því skyni að takmarka tjón eða hættu á tjóni á fjármálamarkaði getur Fjármálaeftirlitið gripið til sérstakra ráðstafana í samræmi við fyrirmæli þessa ákvæðis telji það þörf á vegna sérstakra aðstæðna eða atvika. Með sérstökum aðstæðum eða atvikum er átt við sérstaka fjárhagserfiðleika og/eða rekstrarerfiðleika hjá fjármálafyrirtæki, þar á meðal ef líkur eru á að það geti ekki staðið við skuldbindingar sínar gagnvart viðskiptavinum eða kröfuhöfum, forsendur afturköllunar starfsleyfis eru líklega fyrir hendi eða líkur standa til að það geti ekki uppfyllt kröfur um lágmark eigin fjár og önnur úrræði Fjármálaeftirlitsins eru ekki líkleg til að bera árangur. Þá er með sérstökum aðstæðum einnig átt við að fjármálafyrirtæki hafi óskað eftir eða fengið heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings.

Við aðstæður eða atvik sem um ræðir í 1. mgr. getur Fjármálaeftirlitið boðað til hluthafafundar eða fundar stofnfjäreigenda. Fulltrúi Fjármálaeftirlitsins skal stýra fundi og hefur hann málfrelsi og tillögurétt. Fjármálaeftirlitið er við þessar aðstæður ekki bundið af ákvæðum hlutafélagalaga eða samþykktu fjármálafyrirtækis um fundarboðun eða fresti til fundarboðunar eða tillögugerðar til breytinga á samþykktum.

Séu aðstæður mjög knýjandi getur Fjármálaeftirlitið tekið yfir vald hluthafafundar eða fundar stofnfjäreigenda í því skyni að taka ákvarðanir um nauðsynlegar aðgerðir, þar á meðal að takmarka ákvörðunarvald stjórnar, víkja stjórn frá að hluta til eða í heild sinni, taka yfir eignir, réttindi og skyldur fjármálafyrirtækis í heild eða að hluta eða ráðstafa slíku fyrirtæki í heild eða að hluta, meðal annars með samruna þess við annað fyrirtæki. Við slíka ráðstöfun gilda hvorki ákvæði laga um verðbréfavíðskipti um tilboðsskyldu né ákvæði laga þessara um auglýsingu samruna fjármálafyrirtækja í Lögbirtingablaði. Fjármálaeftirlitinu er heimilt að framselja öll réttindi að því marki sem nauðsynlegt er í slíkum tilfellum. Verði það niðurstaða Fjármálaeftirlitsins að samruni viðkomandi fjármálafyrirtækis við annað tryggi best þá hagsmuni sem í húfi eru gilda ákvæði samkeppnislaga og samrunaákvæði laga þessara ekki um þá ráðstöfun. Ákvörðun Fjármálaeftirlitsins um yfirtöku á rekstri fjármálafyrirtækis skal tilkynnt stjórn þess og rökstudd skriflega. Fjármálaeftirlitið skal birta tilkynninguna opinberlega. Starfræki fyrirtækið útibú eða þjónustustarfsemi í öðru ríki skal tilkynningin send lögbærum eftirlitsaðilum í því ríki. Víki Fjármálaeftirlitið stjórn fjármálafyrir-

tækis í heild frá störfum skal því þegar í stað skipuð bráðabirgðastjórn. Ákvæði 100. gr. a gilda að öðru leyti um slíka stjórn og störf hennar. Ef nauðsyn krefur getur Fjármálaeftirlitið takmarkað eða bannað ráðstöfun fjármuna og eigna fjármálafyrirtækis. Fjármálaeftirlitinu er heimilt að taka í sínar vörslur þær eignir sem mæta eiga skuldbindingum fjármálafyrirtækis og láta meta verðmæti eigna og ráðstafa þeim til greiðslu áfallinna krafna eftir því sem þörf krefur. Þá er Fjármálaeftirlitinu heimilt að rifta sölu eigna sem átt hefur sér stað allt að mánuði áður en það greip til sérstakra ráðstafana samkvæmt þessu ákvæði. Ákvæði IV.–VII. kafla stjórnisýslulaga gilda ekki um framangreinda málsmeðferð og ákvarðanatöku Fjármálaeftirlitsins. Ríkissjóður ber ábyrgð á kostnaði af framkvæmd aðgerða Fjármálaeftirlitsins á grundvelli þessa ákvæðis.

Ákvæði þetta fellur úr gildi 31. desember 2017.

2. gr.

Lög þessi taka þegar gildi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Frumvarp þetta er samið í fjármála- og efnahagsráðuneytinu.

Efnislega samhljóða ákvæði var upphaflega sett með lögum nr. 125/2008, um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármáلامarkaði o.fl. („neyðarlög-unum“). Ákvæðið var síðan lögfest sem bráðabirgðaákvæði VI við lög um fjármálafyrirtæki með lögum nr. 44/2009 og hefur gildistími þess fjórum sinnum verið framlengdur, fyrst með lögum nr. 75/2010 og síðan með lögum nr. 78/2011, lögum nr. 77/2012 og lögum nr. 29/2014.

Ákvæðið veitir Fjármálaeftirlitinu heimild til þess að grípa til sérstakra ráðstafana við ákveðnar aðstæður eða atvik til þess að takmarka tjón eða hættu á tjóni á fjármáلامarkaði. Ákvæðið var síðast framlengt til ársloka 2015 en lagt var upp með að fyrir þann tíma yrði frumvarp að nýjum heildarlögum um viðbúnað, skil og slit fjármálafyrirtækja sem innleiðir tilskipun 2014/59/ESB (e. Directive on Bank Recovery and Resolution) orðið að lögum. Tilskipunin inniheldur svipuð ákvæði um inngríp í rekstur fallandi fjármálafyrirtækis og bráðabirgðaákvæði VI og því mun frumvarp til nýrra heildarlaga tryggja þá hagsmuni sem ákvæðinu er nú ætlað að gera. Tafir hafa hins vegar orðið á innleiðingu tilskipunarinnar í íslenskan rétt sem stafa af ágreiningi sem átti sér stað á vettvangi Evrópusambandsins og varð þess valdandi að lokaútgáfa tilskipunarinnar frestaðist. Einnig er tilskipunin umfangsmikil og flókin sem hefur dregið vinnu við innleiðingu hennar. Á vegum fjármála- og efnahagsráðuneytisins starfar nefnd að innleiðingu tilskipunarinnar og hefur hún lagt kapp á að hraða vinnu við innleiðingu eins og kostur er í kjölfar þess að tilskipunin var birt í endanlegri útgáfu. Stefnt er að því að skila drögum að frumvarpi til nýrra heildarlaga um viðbúnað, skil og slit fjármálafyrirtækja til ráðherra á árinu og leggja fram frumvarp á Alþingi á 146. löggjafarþingi.

Heimildum á grundvelli ákvæðis til bráðabirgða VI í lögnum var síðast beitt í mars 2015 þegar Fjármálaeftirlitið tók ákvörðun um samruna án skuldaskila þannig að Sparisjóður Vestmannaeyja ses. var sameinaður Landsbankanum hf. með yfirtöku eigna og skulda og sparisjóðnum slitið. Sú atburðarás var nokkuð hröð og í sambærilegum aðstæðum er líklegt að grípa verði fljótt til sérstakra ráðstafana til að takmarka tjón innstæðueigenda og fjárfesta.

Ekki er langt síðan ákvæðinu var síðast beitt sem sýnir að enn er þörf á þeim heimildum sem ákvæðið kveður á um. Nauðsynlegt þykir því að ákvæðið verði lögfest að nýju enda verndarhagsmunir þess ríkir. Rétt er þó að fram komi að ríkar kröfur gilda um eiginfjárlut-

fall fjármálafyrirtækja og engin teikn eru nú á lofti um annað en heilbrigðan rekstur þeirra. Lagt er til að efni ákvæðisins verði lögfest að nýju og gildistími þess verði til 31. desember 2017. Sá gildistími er rúmur en gert er ráð fyrir að ákvæðið falli brott við fyrra tímamark þegar frumvarp til nýrra heildarlaga um viðbúnað, skil og slit fjármálafyrirtækja tekur gildi. Ekki eru lagðar til breytingar á ákvæðinu.

Ekki verður séð að samþykkt frumvarpsins muni hafa áhrif á útgjöld ríkissjóðs verði það óbreytt að lögum.